

دستورالعمل نحوه تخصیص سوخت به ماشینهای کشاورزی بر اساس سطح زیرکشت

مقدمه:

با توجه به اختلاف زیاد بهای مصوب داخلی و قیمت بین المللی فرآورده های سوختی، اعمال دقت و کنترل های نظارتی دقیق در جهت برآورد و تخصیص سهمیه های واقعی مبتنی بر اصل صیانت از منابع انرژی کشور امری ضروری و اجتناب ناپذیر می باشد. بر اساس فصل دوم، مفاد بند ۴، ۵ و ۶، دستورالعمل نهایی ستاد مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده های نفتی یارانه ای واگذاری سهمیه مواد سوختی یارانه ای به متقاضیان، مشروط به درخواست کتبی، متضمن موضوع و مقدار دقیق مصرف و تأیید دستگاه مربوطه و بررسی شرکت پخش برابر تقاضانامه می باشد و همچنین دستگاه مربوطه مسئول بررسی، بازرسی و اطمینان از واقعی بودن و فعال بودن مصرف کنندگان در موضوع مورد نظر و درستی میزان سهمیه واگذاری بوده و شرکت پخش مسئول کنترل نهایی درستی عملکرد در این زمینه می باشد.

در این راستا در واحد مهندسی فرآورده های نفتی این مدیریت به منظور یکنواخت سازی و ساماندهی میزان سوخت تخصیصی بررسی هایی که با همکاری مرکز توسعه مکانیزاسیون کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی در خصوص میزان ساعات کارکرد تراکتور و کمباین جهت انجام عملیات مکانیزه یک هکتار سطح زیرکشت به تفکیک نوع محصول صورت پذیرفت که دستورالعمل حاضر منتج از مطالعات مذکور و تصمیمات متخذه در نشستهای مشترک این مدیریت و مرکز توسعه مکانیزاسیون کشاورزی بوده و ضروری است ترتیبی اتخاذ گردد تا ضمن تشکیل جلسات مشترک نواحی منطقه با ادارات فناوریهای مکانیزه سازمان جهاد کشاورزی استانها نسبت به اجرای دقیق مفاد دستورالعمل اقدام و نقطه نظرات اصلاحی یا پیشنهادی جهت بررسی های تکمیلی به این مدیریت ارسال گردد.

هدف:

با توجه به اینکه مصرف سوخت ماشینهای کشاورزی تابع عوامل و متغیرهای متعددی نظیر مشخصات فنی ماشین، عمر ماشین، ساعت کارکرد، نوع عملیات، نوع محصول، عملکرد محصول، نوع خاک، اندازه قطعات، پراکندگی قطعات، شرایط آب و هوایی، شرایط توپوگرافی، کیفیت و نگهداری و چگونگی بهره برداری از ماشین و ... می باشد که عموماً در حال حاضر توسط سیستم های نظارتی و توزیع کننده سوخت قابل کنترل نمی باشند، لذا ضرورت دارد ساز و کارهای مناسبی در تأمین سوخت و یا پرداخت یارانه مربوطه اعمال گردد که از امکان اعمال نظارت و کنترل های معمول برخوردار باشند. از طرفی تمامی نهاده ها (ماشین کشاورزی نیز بعنوان یک نهاده در کنار کود و سم و....) می بایستی بطور موثر و بهره ور در خدمت هدف اصلی یعنی تولید پایدار محصولات کشاورزی قرار گیرند.

با عنایت به مصرف سوخت بخش کشاورزی و تلاش در تدوین روشی قابل اجرا با ملحوظ نمودن امکان اعمال مدیریت مصرف سوخت؛ نبود الگوهای اجرایی پایگاههای اطلاعاتی مناسب در خصوص عوامل موثر یاد شده از جمله مشخصات ماشینهای کشاورزی موجود و محصولات کشت شده در سطح کشور و عدم احراز دقیق و مستند سطح تحت پوشش جهت تخصیص سهمیه به هر یک از صاحبان ماشینهای خودگردان و عدم امکان

توجیه تخصیص سهمیه متفاوت به افراد مختلف در سطح روستا، این دستورالعمل بستر مناسبی جهت جمع آوری اطلاعات و متعاقب آن حصول اطلاعات دقیقتر از میزان مصارف، سطوح زیرکشت، ساعات کارکرد، تعداد ماشین ها و ... بازنگری دستورالعمل خواهد بود.

ضمناً، راهکارهای مناسب برای اکثر مسائل و مشکلات در قالب **دستورالعمل حاضر** به منظور تسهیل، تسریع و نظارت یکنواخت در سطح کشور ارائه گردیده است که انتظار دارد با مطالعه دقیق این دستورالعمل و بکارگیری مفاد آن در صورت مواجه با هر نوع مشکل یا موارد پیش بینی نشده مراتب در جلسات مشترک با ادارات فناوری مکانیزه استانها مطرح و نتایج به منظور اصلاحات لازم بصورت مکتوب به این مدیریت ارسال گردد.

اصطلاحات و تعاریف.

- ماشین های کشاورزی: ماشین های خودگردان کشاورزی نظیر: تراکتور، کمباین، دروگر، تیلر و..... فعال در بخش کشاورزی هستند که جهت انجام عملیات زراعی و باغی بکار گرفته می شوند.

دامنه کاربرد:

- این دستورالعمل به مدت یکسال زراعی بصورت آزمایشی قابل اجرا بوده و جایگزین کلیه الگوهای مصرف قبلی در سطح منطقه می باشد.

- دستورالعمل حاضر ماشین آلات ذیل را شامل نمی شود:

- ۱- تراکتورها و سایر دستگاههای فعال در معادن کارخانجات مختلف صنایع، کوره های آجرپزی صنعتی و سنتی، شهرداریها بخش داراییها، شرکتهای عمرانی، حمل و نقل مصالح و مواد غیر کشاورزی
- ۲- ماشینهای کشاورزی غیر فعال اسقاطی و بکارگرفته نشده توسط کشاورزان و یا تشکلهای مکانیزه و ...
- ۳- ماشینهای کشاورزی که در بخش گاوداریهای صنعتی و ... بکار گرفته می شوند.

گردش کار:

۱- اداره فن آوری مکانیزه سازمان جهاد کشاورزی موظف است در هر سال زراعی موارد ذیل را جهت هماهنگی به شرکت ملی پخش فراورده های نفتی منطقه اعلام نماید و در نشستهای مشترک مراتب مورد توافق طرفین قرار گیرد و نتایج حاصله در کمیسیونهای سوخت استانی توسط مهندسی فراورده ها با حضور نمایندگان محترم جهاد کشاورزی به منظور تسریع در اجرایی شدن طرح مطرح و مورد پیگیری قرار گیرد .

۱-۱- ارائه سطح زیر کشت فعال هر شهرستان بر اساس (پیوست شماره یک) .

(آخرین سطح زیر کشت ارائه شده از سوی مرکز آمار و اطلاعات جهاد کشاورزی به تفکیک استان / شهرستان در

قالب (پیوست شماره دو) مربوط به سال زراعی ۸۹-۹۰ ضمیمه دستورالعمل میباشد.)

۱-۲- اعلام سهمیه سوخت سالیانه هر شهرستان به تفکیک نوع محصول و سطح زیر کشت مربوطه در

قالب (پیوست شماره سه) بر اساس عملیات مکانیزه مورد نیاز جهت آماده سازی یک هکتار زمین زیر کشت (پیوست شماره چهار) .

***تبصره ۱:** مبنای محاسبه برآورد ساعات کاری عملیات مکانیزه زراعی در سطح زیرکشت مندرج در پیوست شماره ۴ ، بر اساس کارکرد تراکتور با توان ۷۵ اسب بخار (مصرف نفت گاز ۱۴ لیتر در ساعت) میباشد ، لذا ضروری است ساعات کاری مذکور جهت انواع محصولات براساس تراکتور متداول مربوطه تعدیل یابد . ضمناً نحوه محاسبه مصرف سوخت ساعتی تراکتور در (پیوست شماره یازده) و جدول مصرف سوخت ساعتی انواع ماشین آلات خود گردان کشاورزی در (پیوست شماره هفت) آورده شده است .

***تبصره ۲:** اضافه نمودن میزان ۲۰-۱۵ درصد سوخت اضافی جهت فعالیتهای غیر مزرعه ای با توافق طرفین بلامانع است .

۱-۳- تعداد ماشینهای خود گردان موجود در سطح شهرستان و تعیین ساعت کارکرد آنها بر اساس نوع بهره برداری و دامنه توان در قالب (پیوست شماره پنج) .

****تبصره ۳ (مهم):** ضروریست توزیع ساعات کارکرد سالیانه پیش بینی شده بین ماشین آلات در سه طبقه شخصی، حرفه ای و خدماتی طوری صورت پذیرد که سوخت محاسبه شده بر اساس آن، با سقف سهمیه تجمعی شهرستان بر اساس سطح زیر کشت و میزان سوخت مورد نیاز عملیات زراعی آن سطح متناسب باشد . لذا بدیهی است در صورت افزایش تعداد تراکتورهای استان و سهم آنها در انجام عملیات مورد نیاز در محصولات مختلف ، ساعات کارکرد پیش بینی سالیانه در هر رده طبقه بندی (شخصی ، حرفه ای و خدماتی) متناسب با سطح زیر کشت کاهش یابد .

۱-۴- اعلام درصد پراکندگی سوخت در ماههای مختلف به تفکیک هر شهرستان متناسب با زمان

فعالیت ماشین آلات براساس سطح زیر کشت و ساعات کارکرد (پیوست شماره شش) .

۱-۵- در صورت تغییر در الگوی کشت در سال زراعی جدید و متعاقب آن تغییر در سهمیه اعلامی ضروری است مراتب از سوی اداره فناوری مکانیزه استان تایید و به واحد مهندسی فراورده ها اعلام گردد.

- ۲- با عنایت به اولین دوره اجرای دستورالعمل حاضر در سطح کشور، ضروریست به منظور اجتناب از برآورد غیر واقعی، میزان سهمیه سوخت سال زراعی قبل بر اساس (پیوست شماره هشت) که به تفکیک شهرستان و بازه های زمانی سه ماهه می باشد مورد نظر قرار گرفته و هرگونه اختلاف (بیش از ۲۰ درصد) با سقف سهمیه تخصیصی سال زراعی گذشته، با ذکر دلایل توجیهی منتج از نشست مشترک مهندسی فراورده ها و ادارت فن آوری مکانیزه سازمان جهاد کشاورزی، جهت اخذ تاییدیه لازم، به مدیریت تامین و توزیع ارائه گردد.
- ۳- درخواست اینترنتی سهمیه سوخت **(پیوست شماره نه)** پس از تأیید مدیریت جهاد کشاورزی هر شهرستان به نواحی شرکت ملی پخش ارسال گردد تا ثبت و با جداول مندرج در دستورالعمل مقایسه گردد.
- *تبصره ۴:** تایید درخواست سهمیه جهت هر ماشین توسط مراکز خدمات و مدیریت های جهاد کشاورزی شهرستانها بایستی بر اساس نوع طبقه بندی و جداول ساعات کارکرد ماشینهای خودگردان کشاورزی (تنظیمی در پیوست شماره پنج) صورت پذیرد و در صورت مشاهده نقص در گزارش، مورد عیناً جهت بررسی به مدیریت شهرستان عودت گردد تا اصلاحات لازم صورت پذیرد.
- ۴- مسئولیت تقسیم سهمیه سوخت ادوات کشاورزی در محدوده سقف تعیین شده به ادوات کشاورزی که با توجه به سطح زیرکشت، بین شرکت پخش مناطق و جهاد کشاورزی استانها توافق شده، با سازمان جهاد کشاورزی استانها میباشد.
- ۵- واحد مهندسی فرآورده های منطقه ضمن هماهنگی و انجام آموزش های لازم به ناحیه، موظف است در بازه های زمانی سه ماهه نسبت به کنترل و بررسی مجموع سهمیه سوخت های اعلامی با میزان سوخت تجمعی اعلام شده در بند ۱-۲ براساس **(پیوست شماره ۱۲)** اقدام نمایند.
- ۶- ارائه فرم تسویه حساب **(پیوست شماره ده)** برای ماشین هایی که با استفاده از تسهیلات یارانه دار خریداری شده اند و عمر آنها کمتر از ۵ سال است امکانپذیر نمی باشد. (به استثناء شرکت های خدمات مکانیزه با هماهنگی مدیریت شهرستان).
- ۷- صدور فرم تسویه حساب برای کمباین های مهاجر توسط مدیریت های جهاد کشاورزی شهرستان صورت می گیرد.
- ۸- در صورت ارائه فرم تسویه حساب برای هر ماشینی، اطلاعات ماشین از اطلاعات رایانه ای نبایستی حذف گردد.
- ۹- فرم تاییدیه برای ماشینهای کشاورزی فعال در واحدهای خدمات مکانیزه کشاورزی زمانی صادر خواهد گردید که این واحدها دارای پروانه تأسیس و بهره برداری معتبر از سازمان باشند.
- ۱۰- در صورت عدم ارائه پروانه معتبر مطابق ماشین های اشخاص حقیقی برخوردار خواهد شد.
- ۱۱- تنها ماشین هایی از جانب واحدهای خدمات مکانیزه جهت تکمیل فرم درخواست و دریافت سوخت قابل قبول هستند که خرید آنها توسط شرکت بصورت قولنامه صورت گرفته یا مالکیت آنها توسط شرکت مورد تایید مدیریت کشاورزی شهرستان باشد. در این خصوص اجاره ماشین یا مشارکت با دیگران قابل قبول نمی باشد.

۱۲- در مورد ماشینی که بصورت کاملاً نو از نمایندگی تحویل گرفته شده و تا آن تاریخ هیچ سوختی دریافت نکرده است ، فرم تاییدیه بنام متقاضی صادر خواهد شد.

۱۳- در مورد ماشینی که نام متقاضی سوخت و مالک یکی نیست (خریداری بصورت قولنامه و ...) در این حالت حتی در صورت عدم دریافت سوخت توسط ماشین تا آن تاریخ، تسویه حساب سوخت به همراه کپی قولنامه مورد نظر به نام خریدار اخذ و سپس فرم تاییدیه صادر میگردد.

۱۴- ماشین های دست دوم اگر خارج از شهرستان باشد نامه تسویه حساب سوخت بایستی از مدیریت جهادکشاورزی شهرستان مورد نظر ارائه گردد. (حتی اگر در اول سال زراعی بوده و سوختی دریافت نکرده باشد) .

۱۵- در صورت مواجهه با موارد خاص و شرایط اضطراری مربوط به رانندگان حرفه ای یا واحدهای خدمات مکانیزه و نیاز به تامین سوخت بیش از مقدار برآورد شده بر اساس دستورالعمل، با تایید سازمان جهاد کشاورزی و ناحیه شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی، افزودن ۲۰٪ سوخت به سهمیه برآورد شده بلامانع می باشد.

یادآوری: به استثناء موارد مشمول بند فوق، مراتب باید از سازمان جهاد کشاورزی به مرکز توسعه مکانیزاسیون اعلام گردد.

۱۶- با توجه اینکه شناخت و تفکیک تراکتورها بسته به نوع کارکرد و نوع ادوات بکارگرفته توسط هر یک نیاز به اطلاعات تخصصی دارد لذا مسئولیت عدم تطابق سوخت تجمعی به ماشین آلات با سطح زیر کشت منطقه بر اساس الگوی کشت با جهاد کشاورزی استان خواهد بود .

اداره توسعه مکانیزاسیون وزارت جهاد کشاورزی

اداره سرویسهای صنعتی و استاندارد محصولات

مهرماه ۱۳۹۲